

Nr 408

Av herr Rydén m. fl., om höjning av ortsavdragen vid den statliga inkomstbeskattningen.

(Lika lydande med motion nr 347 i Första kammaren)

Med hänsyn till den kraftiga stegring som skattetrycket undergått under senare år måste det anses vara ett betydande allmänt intresse att statsmakterna mera målmedvetet tar sikte på att åstadkomma lättnader i beskattningen. I den allmänna reformverksamhet som bör känneteckna ett framåtskridande samhälle får enligt vår mening inte beskattningen som reformobjekt lämnas utanför, utan en framsynt reformpolitik bör som ett viktigt led också innehålla lättnader i beskattningen bl. a. som ett betydelsefullt medel att stimulera arbetsvilja och sparande. Det bör understrykas att även med helt oförändrade skattesatser kommer skatternas andel av den samlade nationalinkomsten att stiga på grund av skattesystemets progressivitet. En viss reduktion av skatteuttaget kan därför ske i en framåtgående ekonomi utan att skatternas *andel* av nationalinkomsten minskar. Med en oförändrad andel av nationalinkomsten ökar statens inkomster vid en årlig produktionsstegring av 3 % med inemot 500 mkr. varje år vid nuvarande omslutning av statsinkomsterna och med 4 % stegring inemot 650 mkr.

För närvarande pågår en allmän översyn av skattesystemet. Uppdraget är synnerligen vittomfattande. Det får därför förutsättas, att utredningsarbetet kommer att ta åtskilliga år. Men det vore oklokt att låta varje skattelättnadsreform helt anstå i avvaktan på utredningens resultat. Delreformer som kan förutsättas ligga i linje med utredningsarbetets allmänna inriktning bör kunna genomföras utan hinder härav.

Enligt vår mening bör en av utredningens uppgifter vara att framlägga förslag till reformering av inkomstbeskattningen. Skatteskalen bör överses bl. a. i syfte att få till stånd en lättnad i marginalsatterna (skatter på en extrainkomst eller inkomstökning). Som ett led i skatteskalans omläggning bör en lyftning genomföras av de skattefria bottenavdragen (ortsavdragen). Det må inskjutas att kommunernas pressade finansiella situation särskilt måste beaktas i detta sammanhang.

Vi är medvetna om att utrymmet för en omedelbar lättnad i inkomstskatten är relativt begränsad. Genom besparingar och vissa andra budgetförstärkande åtgärder bör det emellertid vara möjligt att bereda ett utrymme av ca 250 mkr. för en hel tolv månadersperiod räknat. Den skattelättnads-

reform som inom ramen för detta utrymme kan genomföras redan nu som ett led i en kommande mer genomgripande reform av beskattningen är en höjning av ortsavdragen. För en sådan reform talar också den omständigheten att skattebördan under de allra senaste åren i särskilt hög grad torde ha skärpts för de mindre inkomstagarna.

Hänsynen till kommunernas finansiella läge kräver att en delreform i fråga om orstavdragen begränsas till den statliga inkomstskatten. Att ortsavdragen nu formellt är lika stora i den statliga och kommunala inkomstbeskattningen anser vi inte få utgöra hinder för en höjning av de statliga ortsavdragen, när detta av andra skäl i och för sig framstår som en väl motiverad reform.

Bottenavdragen vid den statliga inkomstskatten har varit oförändrade sedan år 1952. Sedan dess har den allmänna prisnivån stigit med inemot 30 procent. Ett återställande av avdragen till 1952 års realvärde skulle således kräva en höjning av dem med 1 200 kr. för gift skattskyldig och med 600 kr. för ensamstående (vad gäller ortsgrupp V). En höjning med dessa belopp torde emellertid inte kunna rymmas inom det aktuella statsfinansiella utrymmet. Vi förutsätter dock att en höjning av bottenavdragen vid den statliga beskattningen med i varje fall 1 000 kr. för gift och 500 kr. för ensamstående skattskyldig skall kunna genomföras under loppet av några år. Det borde emellertid nu vara möjligt att fatta beslut om en höjning med 500 kr. för gift skattskyldig och med 250 kr. för ensamstående. För ensamstående skattskyldig med hemmavarande barn, som efter föregående års beslut beskattas enligt samma regler som för gift, skulle ortsavdraget således också höjas med 500 kr.

En höjning av ortsavdragen vid den statliga inkomstskatten med 500 kr. för gift skattskyldig skulle medföra skattesänkning med följande belopp:

Årsinkomst kr.	Nuvarande statl. ink.-skatt kr.	Skattelättnad kr.	%
6 000	130	50	38,5
8 000	300	50	16,6
12 000	630	50	7,9
15 000	905	75	8,3
20 000	1 743	135	7,7
30 000	4 430	190	4,2
50 000	11 358	215	1,9

Höjningen borde genomföras med samma belopp i samtliga ortsgrupper och gälla fr. o. m. 1962 års inkomster (1963 års taxering).

Inkomstbortfallet för statsverket kan beräknas till ca 200 mkr., varav en tredjedel eller 65 mkr. skulle inträda budgetåret 1961/62.

Under hänvisning till det anförda hemställas,

1. att riksdagen måtte besluta höja ortsavdragen vid den statliga inkomstskatten med 500 kr. för gift skattskyldig liksom för ensamstående skattskyldig med hemmavarande minderårigt barn och med 250 kr. för övriga, ensamstående skattskyldiga att gälla fr. o. m. den 1 januari 1962; samt
2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig ändring i gällande författning.

Stockholm den 26 januari 1961

Ebbe Rydén

Olaus Nyberg

Sigvard Larsson

Carl Christenson
i Malmö

Augustinus Keijer

M. Berglund